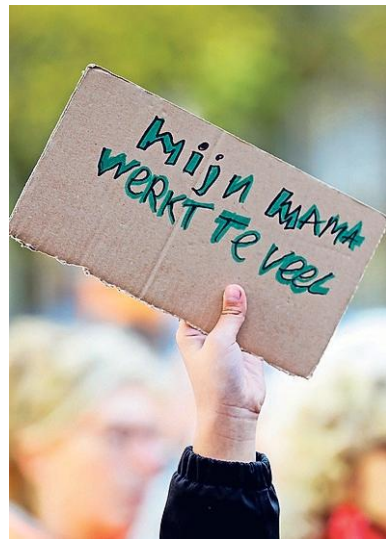

Werkdruk.

FOTO ANP

Loes Aarts.

FOTO HMC

Actievoeren maakt hongerig. Tijd voor een krentenbol.

FOTO HMC

Op verschillende plekken in het land gingen leerkrachten naar manifestaties. Leraren In Actie had een programma in

Geen noodverband maar een 'Deltaplan'

Ze willen geen noodverbandje meer, ze willen structurele oplossingen om lerarentekort, werkdruk en onderwaardering aan te pakken. Noem het een Deltaplan voor het onderwijs.

Loes Aarts en politicus Jesse Klaver zijn inmiddels goede bekenden. Ze zagen elkaar bij alle onderwijsstakingen en acties van de afgelopen twee jaar. „Ze geeft me altijd schoolkrijtjes. Maar ik lust helemaal geen drop”, zegt hij op het podium op het Lange Voorhout in Den Haag, waar de vakbond Leraren In Actie (LIA) zijn kamp heeft opgeslagen tijdens de landelijke onderwijsstaking.

Vergeet het maar dat hij bij een volgende gelegenheid ander snoepgoed krijgt toegestopt. „Schoolkrijtjes, niks anders. Ik ben tenslotte

juf, dat is mijn passie. Ik moet ook maar slikken, dan Jesse Klaver ook”, zegt Aarts (59). Ze geeft les op het speciaal onderwijs, ze begon meer dan 35 jaar geleden op haar 23e.

Woekeren

„Het is een zwaar beroep. Steeds zwaarder. Waar ik vroeger acht kinderen in de klas had, heb ik nu groepen van vijftien, soms achttien. Het zijn leerlingen die veel aandacht nodig hebben. Dat is wat ik voortdurend doe: woekeren met aandacht. Het speelt overal, niet alleen in het speciaal onderwijs. Mijn zoon werkt in het voortgezet onderwijs, die zit met precies hetzelfde.”

‘Meer docenten’, staat er aan de ene kant op haar protestbord. Op de andere kant: ‘We vragen niet te veel maar wel structureel’. De door

het kabinet eind vorige week beloofde 460 miljoen voor onderwijs zijn wat Aarts en haar collega's betreft niet de oplossing: op 16 miljoen voor het voortgezet speciaal onderwijs na, gaat het om tijdlijke bijdragen. „Ik zie het als een noodverband. Maar we hebben een slagaderlijke bloeding”, aldus Aarts. „Als collega's onder elkaar lossen we veel op, we doen allemaal wat extra. Daarom lijkt het aan de buitenkant aardig in orde. Maar aan de binnenkant ziet het er heel anders uit. We gaan vaak over onze grenzen heen.”

Over grenzen heen gaan, daar hebben alle leerkrachten en docenten het over. Neem het team van OBS Lucas van Leyden uit Leiden dat zo'n tien vrouwen sterk naar Den Haag is afgereisd (in het schoolteam van 48 zittende slechts vijf mannen). Een populaire

‘Een beetje vertrouwen in een goede afloop’

school, die van oudsher geen problemen heeft om goede onderwijzers aan te nemen. Maar nu is een juf in de onderbouw ziek en staat er op maandagen een onderwijsassistent voor de kleuterklas. „Werkdrukvermindering”, zegt Riëtte van groep 7. „En gelijke salariering voor PO en VO. Sowieso een beter salaris, dat zijn wel de belangrijkste punten.”

Zij heeft eens in de zoveel maanden een fikse migraineaanval. Maar dan meldt ze zich vaak niet ziek,

Den Haag op het Lange Voorhout.

FOTO ANP

„Ik ga een half uurtje in een donker kamertje zitten en dan probeer ik het weer”, zegt ze. „Want vaak is er geen andere oplossing dan dat mijn collega in de klas naast me de tussendeur opengooit en dan zeg-tig kinderen in de gaten houdt.”

Directeur Conny van Egmond en haar adjunct Minke van Reijst hebben zich ook bij de leerkrachten van Lucas van Leyden aangesloten. „Er moet echt iets aan het lerarentekort worden gedaan”, zegt Van Egmond. „En dan geen onbevoegde mensen voor de klas. Als je naar de tandarts toe moet, dan ga je toch ook niet naar een onbevoegd iemand?” Eenmalige rijksbijdragen, daar heeft het onderwijs niks aan, vindt ze. „We zijn toe aan een visie van de politiek: wat is belangrijk in het onderwijs? Niet: hier heb je een potje met geld en daar kom je de winter mee door.”

Een stuk verderop hangt een groep LIA-aanhangers uit het voortgezet onderwijs een groot spandoek aan het hek van de Hofvijver. De politie kijkt eerst bedenkelijk, maar staat het uiteindelijk toe: geen aanstootgevend teksten. Mark Meulendijks: „Ik begin een beetje vertrouwen te krijgen in een goede afloop, nu de publieke opinie aan het kantelen is. De maatschappij verandert, zelfs de kinderen gaan ineens de straat op voor klimaatacties. Mensen beginnen andere dingen dan een dikke auto belangrijk te vinden.” Hij vindt het hoog tijd, dat de politiek stopt met ad-hocbeleid. „We hebben een Deltaplan voor het onderwijs nodig. Goede afspraken: hoe willen we over vijftien jaar les geven in ons land?”

Annet van Aarsen

Terug voor klas of toch maar niet?

Frans van den Berg

Heemstede ■ Staken is een optie, maar potentiële docenten een ochtend laten meekijken in je klas is een andere optie. Van de 70 ingeroosterde docenten op Atheneum College Hageveld in Heemstede doen er deze woensdag 17 mee aan de staking. Maar liefst 26 volwassenen lopen op school mee om te kijken of zij iets aan het lerarentekort kunnen doen.

Bij elke reorganisatie bij ons bedrijf komt het weer ter sprake: jij kan altijd nog terug en voor de klas staan. Is dat zo? Studievrienden die nog wel werkzaam zijn in het onderwijs kijken inmiddels reikhalzend uit naar hun pensioen. Zelf had ik het na anderhalf jaar lesgeven op de Haemstede Mavo in Heemstede en het Vellesan College in IJmuiden wel gezien. Al weer 34 jaar geleden koos ik voor een loopbaan als journalist.

Nu sta ik weer in een lerarenkamer en krielen de leerlingen door de gangen van het monumentale schoolgebouw. Nog 24 ouders en een tweedejaars student geschiedenis willen ook wel eens een ochtend snuffelen aan het beroep van leraar.

Ronald Haak, leraar aardrijkskunde, neemt mij mee naar de eerste les. Het is een gecombineerde klas 1 en 2 van VIA: een aparte stroming voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Drie docenten staan klaar in een geschakeld bomvol lokaal. Na een uitlegblokje, gaat Ronald met zestien leerlingen naar een ander lokaal. Zij moeten namelijk hun onderzoeksoopdracht nog formuleren.

Proef bedenken

In het project draait het om de gevolgen van een zeespiegelstijging van vijf meter. Daarbij mogen ze een volgende les proefjes doen rond dichtheid van stoffen. In groepjes overleggen de kinderen, laptop erbij en Ronald schuift steeds even aan. Ik doe dat ook. Twee leerlingen hebben de situatie in Sevilla bekeken. Bij een hogere zeespiegel is deze Spaanse stad nog steeds droog en heet. Hoe krijg je daar water? Een ander groepje wil onderzoeken welke materialen het beste drijven zodat daarop woningen kunnen komen. Na de pauze schuif ik met nog

College Hageveld laat ouders meekijken

vier kijkers aan bij de geschiedenisles van Michiel Engbers, in een krap lokaal. Eerst neemt hij in hoog tempo nog even de voorgaande les door. Niet door zelf alles te vertellen, maar door vragen te stellen aan de klas. Daarna volgen nieuwe aantekeningen voor het schrift, die hij als een powerpoint presentatie op het digibord neerzet. Dat is wel een verschil met mijn tijd toen je alleen een bord en krijt had. En hoe mooi hij ook kan vertellen over de opkomst van Hitler, een Teleacfilmpje dat daarna op het digibord komt doet wonderen. De beelden van de mensenmassa's en de retoriek van Hitler spreken boekdelen. De overeenkomsten met bepaalde hedendaagse leiders dringen zich meteen aan me op.

Opvallend in beide lessen is ook hoe de docenten soepeltjes lesgeven en tegelijkertijd steeds leerlingen op hun gedrag kunnen corrigeren. Dat beheers je als beginnend leerkracht meestal niet. In de lerarenkamer is het daarna even bijkomen. Vier kijkers overwegen serieus de overstap te maken, misschien voor enkele dagen in de week. Ik niet. En, zo geeft rector Peter Stam meteen toe, bij aardrijkskunde en geschiedenis is geen lerarentekort. „Maar als journalist kan je ook overwegen om Nederlands te geven. Bij Nederlands, Duits, informatica en de exacte vakken is het lastiger om collega's te vinden.”

Voor herintreders en zij-instromers is er inmiddels wel geld vanuit de overheid. „Zo kan de opleiding wordt betaald, terwijl je daarnaast geld verdient met lesgeven. Het is het beste om eerst bij een school te solliciteren en dan met de opleiding te beginnen. Dat is het financiële gat niet zo groot en de kans op succes hoger. Een assessment is tegenwoordig een vast onderdeel om te kijken of iemand echt geschikt is voor het onderwijs”, legt Stam de route uit. „We hebben nu al enkele zij-instromers in dienst.”

Achterin de klas meekijken.